

Către,

AVOCATUL POPORULUI

- în atenția Avocatului Poporului, doamna Renate WEBER-

Urmare adresei dumneavoastră nr. 17461/03.06.2024, referitoare la *Recomandarea privind înființarea la nivelul centrelor de reținere și arestare preventivă din subordinea Inspectoratului General al Poliției Române, a unor funcții de psiholog și încadrarea acestora cu personal specializat*, avem onoarea de a expune următoarele:

Centrele de reținere și arestare preventivă se organizează și se amenajează, astfel încât să asigure un mediu custodial sănătos și condițiile necesare aplicării regimului de executare a măsurilor preventive privative de libertate, în cursul urmăririi penale și exercitării corespunzătoare a drepturilor persoanelor private de libertate cetățeni români, străini sau apatrizi, așa cum sunt statuate în cadrul legal execuțional penal¹.

Potrivit prevederilor art. 111 din Legea nr. 254/2013² ce definesc **regimul de executare a măsurilor preventive privative de libertate** „persoanele reținute sau arestate preventiv aflate în centrele de reținere și arestare preventivă se supun unui regim propriu de executare, în vederea unei bune desfășurări a procesului penal, cu respectarea drepturilor fundamentale”, respectiv „persoanele aflate în centrele de reținere și arestare preventivă sunt cazate, de regulă, în comun, putând presta muncă, la cerere, în interesul centrului și putând beneficia de asistență psihologică și moral-religioasă, în interiorul centrului, sub pază și supraveghere, în condițiile stabilite prin regulamentul de aplicare a prezentei legi.”

De asemenea, la nivelul centrelor de reținere și arestare preventivă din subordinea Poliției Române, persoanele private de libertate custodiate beneficiază de **asistență psihologică în scopul oferirii de sprijin calificat pentru asigurarea suportului psihologic în vederea adaptării la condițiile impuse de mediul privativ de libertate, prin identificarea și ameliorarea stărilor disfuncționale atunci când acestea sunt semnalate, pentru prevenirea apariției comportamentelor dezadaptative, precum**

¹ Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, cu modificările și completările ulterioare;

H.G. nr. 157/2016 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, cu modificările și completările ulterioare;

O.m.a.i. nr. 14/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă, precum și măsurile necesare pentru siguranța acestora, cu modificările și completările ulterioare.

² privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, cu modificările și completările ulterioare

și pentru soluționarea problemelor psihologice ale acestora, potrivit prevederilor **art. 87** din Regulamentul privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă, precum și măsurile necesare pentru siguranța acestora, aprobat prin O.m.a.i. nr. 14/2018, cu modificările și completările ulterioare, modul de acordare a asistenței psihologice fiind stabilit prin **Dispoziția Inspectorului General al Poliției Române nr. 48 din 27.05.2019**, în acord și cu prevederile O.m.a.i. nr. 23/2015 privind activitatea de psihologie în Ministerul Afacerilor Interne.

Conform cadrului normativ intern sus menționat, asistența psihologică acordată persoanelor private de libertate aflate în centre este de tipul **asistenței psihologice primare** și se asigură prin psihologii de unitate de la nivelul structurilor de specialitate din cadrul Direcției Generale de Poliție a Municipiului București/inspectoratelor de poliție județene.

Totodată, activitatea de asistență psihologică este inițiată **la solicitarea persoanelor private de libertate și a șefului centrului**, în situațiile prevăzute la art. 88 și 193 din Regulamentul aprobat prin O.m.a.i. nr. 14/2018³, cu modificările și completările ulterioare, precum și în cazurile persoanelor private de libertate minore și se efectuează de către psihologul desemnat, care se deplasează la sediul centrului de reținere și arestare preventivă.

Referitor la asigurarea activităților de asistență psihologică, încă din anul 2016, în Raportul anual de activitate al instituției Avocatul Poporului, **s-a recomandat introducerea obligativității** realizării evaluării inițiale și periodice a fiecărei persoane private de libertate aflate în centre.

La începutul **anului 2016**, Guvernul României a aprobat **Memorandumul cu tema „Intenția CEDO de aplicare a procedurii Hotărârii pilot în cauzele privind condițiile de detenție”**, fiind astfel elaborat **Planul de măsuri** aferent **„Recomandării nr. 2”**, care avea ca obiectiv îmbunătățirea condițiilor de detenție și diminuarea fenomenului supra-aglomerări la nivelul centrelor de reținere și arestare preventivă.

Aplicarea măsurilor stabilite în acest plan, presupunea crearea de noi locuri de cazare, prin construirea/modernizarea/ consolidarea/extinderea a **32 de centre de reținere și arestare preventivă** și renovarea unui număr de **283** locuri de cazare, prin lucrări de reparații curente.

Ca urmare a pronunțării, la data de 25.04.2017, de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, a hotărârii pilot în cauza Rezmiveș și alții împotriva României, memorandumul a fost actualizat în **anul 2018** prin Memorandumul cu tema **„Aprobarea Calendarului de măsuri 2018-2024 pentru soluționarea**

³ Art. 88 – [...] (4) Șeful centrului anunță psihologul de unitate cu privire la intrarea persoanei private de libertate în refuz de hrană; (5) Psihologul de unitate acționează prin consiliere individuală pe toată perioada refuzului de hrană, informând persoana privată de libertate despre riscurile continuării acestei forme de protest [...].

Art. 193 - (1) Șeful centrului, ori, în lipsa acestuia, șeful de schimb, cu informarea prealabilă a șefului centrului, instituie, atunci când situația o impune, consemn special cu privire la paza, supravegherea și escortarea uneia sau mai multor persoane private de libertate care prezintă risc pentru siguranța deținerii. Șeful centrului poate solicita și intervenția psihologului pentru intervenția psihologică, precizând comportamentul, manifestările, stările afective evidente ale persoanei care prezintă risc pentru siguranța deținerii [...].

supraaglomerării carcerale și a condițiilor de detenție, în executarea hotărârii pilot Rezmiveș și alții împotriva României”⁴ și ”Planul de acțiune pentru perioada 2020-2025, elaborat în vederea executării hotărârii-pilot Rezmiveș și alții împotriva României, precum și a hotărârilor pronunțate în grupul de cauze Bragadireanu împotriva României”, ambele aprobate de către Guvernul României.

Pe componenta Ministerului Afacerilor Interne au fost asumate măsuri pentru îmbunătățirea condițiilor de detenție conform normelor în vigoare și a standardelor europene.

Aceste măsuri au vizat investiții în infrastructura fizică a centrelor de reținere și arestare preventivă, completarea dotării structurilor de reținere și arestare preventivă cu 150 mijloace de transport necesare transportului persoanelor private de libertate (*în prezent activitatea este realizată integral*), cât și încadrarea de personal aferent activităților specifice de custodiare a persoanelor private de libertate, prin suplimentarea structurii organizatorice a Ministerului Afacerilor Interne cu 405 posturi (79 funcții de ofițer de poliție și 326 funcții de agent de poliție) și asigurarea finanțării acestora.

Cele trei documente anterior menționate cuprind măsuri privind centrele de reținere și arest preventivă, una dintre ele fiind *redimensionarea acestora, în sensul suplimentării actualei structuri organizatorice.*

Prin aprobarea H.G. nr. 690/2022, pentru modificarea H.G. nr. 416/2007 privind structura organizatorică și efectivele Ministerului Afacerilor Interne, **a fost aprobată suplimentarea structurii organizatorice a Ministerului Afacerilor Interne**, context în care **se impune dimensionarea corespunzătoare a structurii organizatorice a centrelor de reținere și arestare preventivă**, astfel încât executarea măsurilor preventive privative de libertate să se realizeze cu respectarea condițiilor prevăzute de legislația execuțional penală.

În acest context, la nivelul instituției noastre, **demersul de a suplimenta statul de organizare al centrelor de reținere și arestare preventivă cu o funcție de ofițer psiholog atestat în domeniul psihologiei clinice și psihoterapiei este oportun.**

Având în vedere provocările reprezentate de reforma cadrului normativ execuțional penal, măsurile adoptate pentru eficientizarea sistemului arest - transfer prin documente strategice pe termen mediu și a planului de acțiune aferent, care constituie un document reper cu privire la acțiunile ce vor fi întreprinse pentru continuarea procesului de reformă prin asumarea obiectivelor generale și specifice, se impune o nouă abordare concentrată pe oferirea unui răspuns unitar și consecvent, atât la nivel național, cât și la nivel internațional.

Astfel, considerăm că este necesară o modificare a structurii organizatorice a centrelor de reținere și arestare preventivă, în sensul adaptării la noile provocări și identificării celor mai bune soluții pentru organizarea și coordonarea activităților

⁴ modificat și actualizat prin memorandumul aprobat de Guvernul României la data de 7 martie 2018

specifice de asigurare a pazei, escortării și supravegherii persoanelor private de libertate, deziderate definitorii ale regimului de executare a măsurilor preventive privative de libertate, așa cum este reglementat de art. 111 din Legea nr. 254/2013.

Facem precizarea că până în prezent schema organizatorică a centrelor de reținere și arestare preventivă a fost suplimentată cu 10 funcții [(8 de agent de poliție și 2 de ofițer de poliție (dintre care una de ofițer psiholog)], în cadrul proiectului pilot de reorganizare a IPJ Constanța.

Astfel, în situația în care, după evaluarea proiectului se constată că pe linie de reținere și arestare preventivă, prezența polițistului psiholog în cadrul centrului de reținere și arestare preventivă, este benefică pentru persoanele private de libertate și în funcție de fondurile financiare alocate de către Guvernul României, Ministerului Afacerilor Interne, se va avea în vedere extinderea și implementarea noului concept și la nivelul celorlalte inspectorate de poliție județene.

Cu deosebită stimă,

INSPECTOR GENERAL

Cheștar-șef de poliție

Benone-Marian MATEI

DRAGNEA MARIUS